

(IV.)

A *Tsászári és Királyi Felség Kegyelmeivel*

Indult BÉTSBÖL Kedden 13. Januáriusban. 1795.!

B é t s.

Itt közelebbről illyen *Pátenst* tétete Felséges Urunk közönségessé: — „

„ *Mi Második Ferentz* s-a. t. A' millyen hajlandok vagyunk *Mi*, az engedelmezségre még akkor is, a' midőn büntetni kéntelenek vagyunk; a' jelen való időki környülállások miatt mindazonáltal, abba a' kételenségbe szemléljük *Magunkat* lenni, hogy ezen hajlandóságunkat meg-izüntefsük, és azon bűn ellen egész keménységet vegyünk elő, a' melly a' Státusnak köteleit és az ebben lévő tsendefséget és bátorságot, egyenesen érdekeli, s-következés-képpen a' hazafiak közt való öfzve-köttetettét a' maga több tzéljában meg-akadályoztattya. „

D

„ Tagadhatatlan dolog az, hogy mihelyest az egymáshoz kötelességgel viseltetni tartozó Status' tagjai között, az öfzve-köttetetés fel-óldozódik, s-következés-képpen, minden egyes ember külön-külön, a' maga életire és tulajdonnyaira nézve, az erőszaknak minden ki-fogás nélkül ki-tétettetik; ekkor az igazság, erkölts, és rend, mindenütt hátat adni kén-telenítettnek; a' felelem és insec' ezeknek helyyibe állanak, s-azokat, a' kiknek a' társaságos egybe való köt-tetetésben, mint a' Státus' és a' közönséges Ha-za' tagjaniak, egymás baráttyainak és attyafiainak kellene lenni, egymásnak költsönös ellenségeikké és el-nyomóivá teszik. „

„ *Mi* ugyan, a' *Mi* országlásunk alá bizattatott tartományokban, az e' féle ifzonyuságokhoz, s-az ezekhez még tsak mefzféről is szító indulathoz viseltető közönséges irtózás felöll, bizonyoso meg vagyunk győzöttetve; de vagynak imitt-amott még is olyan egyes emberek, a' kik, rofz fel-tett tzel-ből vezéreltetvén, vagy pedig a' *fántasia* által meg-vakittatván, a'-vagy, mint ellenséges planunoknak eszközei, az e'-féle titkos mesterkedésekbe belé bo-tsátkoznak, és a' magok bünös fel-tett tzeljaik mel-lett, a' közönséges boldogságot hátra hadgyák, és fel-áldozzák.

„ Hogy tehát, tsak ugyan az ilyen ember, a' ki mind a' közönséges Státusnak, mind pedig egyen-egyen a' Hazafiaknak ártalmára való gondolkodásokra rea' mehetne, az e'-félektől, a' maga tulajdon meg-tartattatása végett, el-vonattafsék, és a' *Mi* köte-lefségünkben álló gondoskodáshoz - képpeft, az e'-féle igyekezeteknek szörnyü következéseitől az egész közönség meg-óltalmaztadódgyék; erre nézve, ki-jelentyük:

§. I) Hogy *Felség-árulás*-beli halálos bünt tse-lekezik az:

1) A' ki a' *Státus' Fejinek* személjes bátorságát meg-bánttya.

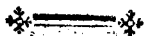
2) A' ki valami olyan dolgot próbál, a' melly a' Státus' Constitutziójának erőszakos meg-változtatási a'-vagy kívülről a' Státus ellen forraltatott vására, veszedelennek, bé-hozására, vagy nagyítására, tzelozna; történnék már ez — nyilván vagy titkos társaságokban, akár egyes személjek által — fegyver-fogás, vagy fegyver nélkül — az e'-féle tzelokra vezető titkoknak közlése által, akár tsalza mesterkedés, ingerlés, verbuálás, nyomozódás, öszve-állás, elő-segítés, a'-vagy akár mi egyéb ide tzelozó tselekedetek által.

§. II.) Az ilyen halálós bünre, [ha a' tzelozott kárnak következése nélkül történnék is a' próba, halállal való büntetés rendeltetik, a' melly a' bünösnek kötél által való meg-ölettetése által mennyen véghez.

§. III.) A' ki egy Felség-árulásra tzelozó igyekezetet, a' midön ő ezt könnyen és minden veszedelem nélkül, a' tovább való terjedésben meg-akadályozhatott volna, meg-gátolni, fel-tett tzelból el-múlat, magát ez által a' bünben részesíti, és ezért holtig tartó leg terheőbb tömlöttzel büntettesék-meg.

§. IV.) Mint részes úgy nézettsék az is, a' ki egy Felség-árulásban részes és előtte ismeretes bünöst, az Elölljáróknak bé-jelenteni meg-gondólva el-múlat. Egy ilyen bünben részes ember, holtig tartó terhes tömlöttzel büntettesék-meg. Tsak éppen abban a' történetben kell az ő büntetésinek 5 éltendőktől fogva 10-zig tartó kemény tömlöttzetetésre szabattatni, ha ő, a' midön a' bé-jelentést el-múlatta, bizonyos módon meg lehetett a' felöll gyözzettetve, hogy a' bé-jelentésnek el-maradása mellett is, semmi káros következtől nem lehetne többé tartani: és tsak egyedül ez a' meg-gyözzettetés teheti, a' bünös' le és fel-menő ágon lévő atyafiának, leány és férjfi testvérjeinek, s-feleséginek, azt a' hasznót, hogy ők, az el-múlatott bé-jelentésért meg ne büntettesenek.

§. V.) A' ki a' maga vakmerő bátor gyalázása által, a' közönséges beszédekben, irásokban, vagy ké-

pes rajzolatokban, alkalmasságot szolgáltat arra, hogy az induktor, az ország-lás-formája, a 'Status' igazgatósa, vagy az Ország-Constitutziója ellen, fel-ingereltetődhessenek, a' belső tsendefűgnek ilyen meg-háborításáért, mint halálos bűnös, 5 esztendőktől fogva 10-zig tartó buntetéssel büntetteűsék-meg.

A' ki az I-ső Artikulus' 2-dik punktumában elő adatott titkos és *Felség-áruűsra* tzeűozó Kűtésebbe bé-botsátkozott, de az után a' meg-bánás által arra indittatott, hogy a' Kűtésnek (*Complótnak*) tagjait, határozásaikat, tzeűjaikat, és igyekezeteiket, az Elűll-jároknak, a' midűn még a' dolog titokban vagyon, és a' kárnak eleűjt lehet venni, bé-jelenti, az ilyen ezen *Patens* által bizonyofsá tétettetik a' felűll, hogy egűzfűzen bűntetetlenűl marad, és az ő általa tétetett bé-jelentés titokban tartattatik.

„Ezen *Rendelűsűnk* által tehát azt, a' mi az 1787-dik esztendűben Januárius' 13-dikán ki-hirdettett közűnsűges Tűrvűnyben, a' bűnűkrűl és azoknak bűntetűseikrűl, a' 41-dik §-tól fogva, a' 48-dikig rajtatatik, el-tűrteni akarjuk, és minden Dicastérium-jainknak parántsoljuk, hogy ezen Tűrvűnt szorofs sűnűr-mértűkűl tartsák. — Kűlt *Bűtsben* Januárius' 2-dikán, 1795-ben.„

Bekesűges és Hűborus Hirck.

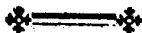
A' *Hollándiai* hir-adások leg tsudállatosabban jűtzodtattyák a' Politikusokat. Műr nagy idűtűl fogva minden leveleink bekesűsűggel, vagy leg alűbb ennek elő postájával, tegyver-nyugvűfsal bizelkűdű jelekkel vűltanak tele. De mind ezek, a' leg ujjabb *Hollándiai* leveleknek tegnapi bé-toppanásával, egűfűzeriben el-enyűfsűzűnek.

Tegnapig így irtunk: — Bekesűge leszen a' *Hollándusoknak*; — mert az ő Kűt Kűvettyek, *Brantsen* és *Repelaer*, a' bekesűsűgnek meg-zerzűsűvűgett *Párisba* mentek; mert a' Convent, a' *Hollándusok* kívánsűgaikat, maga is acceptálta; — műr a' *Hollándus* feregek a' fűzeűken olyan parántsolatot

is vettenek, hogy csak óltalmazólag viseljék magukat, s-hogy a' Frantziákat magok ne támodgyák-meg, hanem csak jó vigyázattal legyenek: — Békefség legyen; mert *Brantsen*, a' Revolutzió előtt is követ volt *Parisban*, a' Revolutziónak ki-ütése után pedig, mint magános ember, 3 észendőig lakott ott, és a mostani Frantziákkal való bánásnak módgyát, az ujj fogásokat, igen jól érti, azon kívül, hogy a' *Hollandusoknak* már mászszor is kötött vagy két versben békefséget; — a' *Bergen-op-Zoomi*, és *Bré-dai Hollandus Komendánsok*-is, a' közelébbi *parolán* közönségesen hirdették-ki azt a' rendelést, hogy a' Frantziákkal már most csak óltalmazólag fognak tsátzni, de azért mindenek nagy vigyázással legyenek; — már némelleyek a' több békefséges punktumok közzé számlálták a'zt a' fel-tételt is, hogy *Má-stricht* és *Nimwéga* a' Frantziak' birrokába marad, — hogy a' Frantzia seregeknek számára *Hollandiából* valami bizonyos eleség-beli *Contingentzia* is fogna adattatni (noha ez az utolsó, fel-tétel, csak mint beszéd úgy hozatott elő.) — Írták továbbá, hogy *Swétziából* és *Dániából* két Ministerek érkezvén *Hollandiába*, tanátskoznak a' Szövetséges Rendekkel: még pedig azt gondolják némelleyek, hogy a' tengeren velünk együtt egy tökéletes fegyveres *Neutrálitást* akarnak lábra állítani. s. a. t. — Ezek a' békefségre mutató hírek, már olyan hathatósokká lettenek volt, hogy a' *Bélgak* között, két féle érzékenységet is okoztanak. A' régi *Patrióták* azzal tartottanak, hogy a' Frantziák a' békefségnek punktumai között, ő röllok különös kedvezéssel fognak meg emlekezni. Az *Orániai Házzal* tartók, azt mondották, hogy hogy ők ellenkező gondolattal vagy-nak. — Már csak azt az égyet nem láttatott még senki tudni, hogy valyon *Hollandiának* ezen lejendő békefsége, csak magános békefség, vagy pedig a' közönséges békefségnek elő-postája fogna e' lenni? — így írtunk tegnapi minyájon; hanem most kéntelenek vagyunk hangot változtatni, melly fzerént

Már ma így írunk: — „

„*Hágából*, December' 28-dikán, estve későn éj-fél felé: — A' midőn magunknak egy ájtónk előtt álló

békefességgel, és az azt követő tsendefségnek örvedetes ábrázattával hízeldkednék : akkor egyfzeriben nagyobb félelem boríta-el bennünket, hogy -sem válahá. Ma reggel azt a bizonyos hirt vevé az Országoló-fzék egy Kurir által a' tábortól : hogy a' Frantziák, a' kemény fagyot, melly által a' *Mosa* és *Waal* vizei egézfzen jéggel fedezettettek-bé, és azt a' bátorságot, a' mellybe a' mi feregeink, a' két békefességes Követeknek *Párisba* való küldettetések által helyheztetődtek vála, a' magok hafznokra fordítván, tegnap a' mi határ-fzéleinkre mindenütt reá rohantanak, és seregeinket, mind oldalfélt mind pedig hátulról meg támoldván, ezek magokat, hogy az ő útt yok el ne vágattafsék, hirtelen vízfza vonni kéntelenítettettek. A' Frantziák a' *Bomel* szigetit el-foglalták, mellyet feregeink már az előtt való nap el-hagytanak vólt. A' *Mosán* való által jöte után, előbb *Bomel* váráig, tegnap reggeli 7 órakor pedig *Thielig* nyomúlt elő az ellenség, a' hol ekkor mingyár ezen vár előtt, a' *Wall* vizin keresztül költözött. Nagy számu lovasságot hozott által, mellyre nézve úgy gyanakodnak némelleyek, hogy *Hollandia* ellen szándékozik egy hirtelen való nagy próbát tenni. — „Az *Udvári* vagy *Officialis* hir-adás szerént, ezen tudósításnak a' tábortól *Hága* fele' való meg indulásakor, az ellenséges tábor *Büren* mellett *Geldermalsennél* feküdt: a' *Hollandus* feregek pedig, rész szerént egyenesen *Gorcumhoz*, rész szerént pedig, hogy útt yok *Gorcum* felé el ne vágattafsék, *Dalemhez* vonták vízfza magokat, hanem az ő *Orange-Frise*, *Hohenlohe*, és *Helvétus* Regementyeiknek egy része, egy ágyuzó és 2 íspotály hajókkal együtt, az ellenségtől el-fogattattak, meg-maradott része pedig a' nevezett Regementeknek, *Willemstadtba* vette-bé magát. — „A' magok egymásból folyó plánumjaikhoz képpeft, ugyan ekkor, a' *Bréda*, *Bergen-op-Zoom*, *Willemstadt*, *Klundert*, és *Getrüidenberg* körül lévő minden poztrókat is egyfzeriben meg-támoldván a' Frantziák, ezeket el-foglalták, és a' meg-nevezett várak körül seregeket helyheztetvén, ezeknek már most mind egymással, mind pedig *Hollandiával* való minden közö-

süléseket egészfézen el-fogták. A' *Steelhoweni* várra, ezen hir-adásnak el-indulásakor, már készülnének reá ütni. Vagy más két posztokat pedig, igen nagy erejek által, fel-adásra kényszeríttek. s-a. t., — „Itt (*Hagában*) nagy meg-félemlés vagyon. Attól tartanak, hogy a' Frantziák előbb bé-nyomálnak *Hollandiára*, hogy-sem annak fedezésire, az *Anglus* és *Austriai* seregek, Kordont főrmálhatnának: sőt némellyek attól is félnek, hogy ezen seregek, *Hollandiának* fedezéstől is el-szorittatnak. „

„A' *Páris* felé Követségbe indult *Brantsen*, *Rotterdámban* me-gbetegedett, és tsak *Secretarius-sát* küldötte-el. „

A' jegen való járásnak és tsátázásnak könnyítése végett, úgy nevezett *jég-sarkantyukat* készítettének a' Frantziák. *Wallwykban* is 3000 ilyen sarkantyukat tsináltattanak. — Generál *Pischegrü*, a' ki a' feljebb le-irt tsatázásokat meg-előzött napokon, a' *Hollandiai* határokat és sántzokat egy *Livegő hajó-ban* maga meg-recognoscérozta, olyan parantsolatot vett vólt, a' mint írják a' *Conventtől*, hogy vagy a' *Waal* vizin keresztül rontson, vagy a' Vezérséget Generál *De-Arconnak* adgya által. — A' mint a' következesek mútogatni kezdik, *Pischegrü* az első fel-tételt választotta: — *Fránkfurthól* azonban úgy irtanak *Januarius' 5-dikén*, hogy az oda érkezett ujjabb *Hollandiai* hírek szerént, Generál *Walmoden* ismét vízfza nyomta *Pischegrüt* a' *Waal* vizin; — de, a' jövő Postán bizonyosabb hir-adasokkal fogunk ezen dolog felől szolgálni.

Az 1792-dik esztendőnek 1-ső *Januariusától* fogva ki-iratott Frantzia fegyvereseknek száma, a' régi Reguláris katonaságot is ide értve, 1 Millió 778 ezer emberekre tétetterik. Ezek közzül 119 ezeren nem állottanak zászlójok alá elő. — 53 ezeren, zászlójokat oda hagyták. — 167 ezeren az ispotályokban haltanak-meg. — 610 ezeren el-estenek vagy el-fogattattak. Még tehát 829 ezeren állanak tsatázó lábakon. — A' Hadi Törvény által 1660 katona sze-

mellyek ölettetek-meg. — *Páris* várossa egyedül 52 ezer 600 embereket vesztett. — A' leg ujjabb számlálás szerént *Párisban* most 683 ezer 461 lelkek tartózkodnak. — A' Frantzia táboroknál meg-tiltatott, hogy szabadság levelet a' katonáknak ne adgyanak, és meg-parantsoltatott, hogy egy hónap alatt minden szabadságosok a' magok zászlójoknál meg-jelnyenek. — A' katonák között egy jelentést tétetett a' Convent közönségéfé, melyben azok az okok hozatnak elő, a' melyekre nézve nékiek még egy darab ideig a' tsatázó mezőkről el-távozni, ártalmas dolog. Az is emlittetik benne, hogy *Dümurier* is így bortságtatta-el szabadsággal a' katonákat, midön magát *Belgiumból* visszfa akarta vonni. — Projectáltak némelljek, hogy az 1792-dik esztendőől fogva a' magok 18-dik esztendejebbe bé-lépett ifjakat ujra ki kellene a' katonák közzé irni, hanem olyan jelentést tétetett a' Köz-jóra ügyelő Commissió a' Conventben, hogy ezeknek ki-irattatásokra nem leszen szükség, ha a' fel-gyógyult és szabadságos katonák a' táborhoz meg-érkeznek.

Anglia. — *Londonból* így irnak: — „

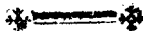
„ Az *Oppozitzióhoz* tartozó szemellyek, fel-szóval kezdik gyalázni *Pittet*, hogy a' Parlamentomi üléseknek el-kezdődések előtt 16 napokkal olly nagy summa költsön pénznek fel-vevésibe belé bortsátkozott, a' midön még egy egész hónap kivántatnék tsak arra, hogy a' *Parlamentom*, ujj hadi-*Subsidiumra* reá álhasson; a' melyly annyi, mint-ha *Pitt*, a' had és békefé felett való kérdést előre meg-határozta volna. Ezen tselekedetet ök, az *Alsó Házhöz* tartozó *Ilendőség* (*Decorum*) hallatlan meg-bántattatásának nevezvén lenni, olyan mezfze mennek ezen éretlen tüzezségben, hogy a' *Parlamentomnak* öszve-gyűlésit már nem is egyébnek, hanem tsak az *Ediktum regisztrálására* öszve-gyűlö régi *Párisi Parlamentom* öszve-való jövetelinek hirdetik lenni. — A' most kész pénzül Státus-papirofsra fel-vejendő 24 Millió Font *Sterlingek*, 25 Millió 453 ezer, és 500-ba jöven a' Státusnak, ennyivel, és 856 ezer 500 Font *Sterlingnyi* esztendei *interessel* fogják nevelni a' Státus adófságait.

P o r t u g a l l i a.

„Ezen országnak fő-városa *Lisbona*, November 10-dikén, közönséges meg-rettenés által borítottatott vala-el. Estvelí 8 óra tályban egy szörnyü sűrű füst szemléltetet a' Királyi udvarból fel-kerekedni, melly-hez-képpest az emberek oda futván, a' *Brasiliai* Printz-nak szobai alatt egy folyasónak botozattyát, éppen gyuladó félben találták lenni, és a' Királyi Hertzeg afzszonyoknak s-a' Királyi Printznek *Don-Pedro-Carlónak* lakó szobái-is a' már meg-gyuladtanak volt. Ehez-képpest a' Királyi szeméjeknek és az egész Udvari Státusnak a' Királyi Kastélyból való ki-költöztesire, egyszeriben készületek tétettetvén, minnyájok a' *Quelusi* Kastéjba vették magokat. A' tűznek megoltására tétetett készületek pedig, mind haszon nélkül valók lévén, már *Ejfel* után egy órával az egész Királyi Palota hamuban hevért, Annnyiban tsak ugyan kedvező volt a' szerentse, hogy a' drága kövekből, gyöngyökből s-más egyéb ezüst és arany készületekből álló feles Fints, meg-óltalmaztatott, és a' Királyi Palotát a' *Patriarchális Kápolnával* öszve foglaló bóthajtás hirtelenséggel el-bontattatván, ez által a' nevezett Kápolna is épségben meg-tartatott: — hanem ezen nagy Palotának minden egyéb drága készületei, a' lángnak prédáivá lettenek, és még tsak az a' részetskéje is ezeknek, a' melly hirtelen egy közel lévő kértbe ki-kapattatott volt, az ide tsapó lángtól meg-gyuladván, ez is hamuvá lett. Az Udvarban lakott személyyek közzül senki nem égett oda, hanem a' dolgosok közzül 9-tzen vesztenek a' tűzbe. — A' kár néhány Miliókra tétettetik. — A' *Brasiliai* Hertzeg afzszonyról irják, hogy igen nagy bátorságot mutatott legyen masok felett, noha 6 hónapi viselős állapotban vagyon, és a' nagy veszedelem miatt nem hogy confundálodott volna, hanem másokat is igazgatott, és bátorított. „

„ Mi némü ok által támodott legyen a' tűz? még nem tudatik, hanem a' dolog szorgalmatos meg-visgáltatás alá vétettetett. „

„A' *Tágus* vizibe egy *Swétziai* hajó érkez-
vén-bé a' tengerről, egy *Portugallus* hajónak a' Ka-
pitányát, a' Kormányozóját, a' Káplányát, és 4
hajós legénnyeit hozta ide haza, a' melly hajót egy
Frantzia Frégát, *Oportóval* által-ellenben, a' múlt Ok-
toberben foglalt-el. A' hajóval együtt el-nyeretet-
portékák és kész pénz, néhány Milliókra betsültett
nek. A' le-folyt esztendőben November' 18-dikáig
(a' midön ez a' tudósítás *Lisbonából* el-indult) már
17 ilyen drága kereskedő hajókat vettek volt el a'
Frantziák a' *Portugallusoktól*: pedig az óta is so-
kak tévelyedtenek-el olyanok, a' mellyek *Brasiliá-*
bol jöven, nagyon lehet róllok tartani, hogy ezek is
a' Frantziák' prédájává lettenek. „

Spanyol Ország.

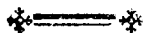
„A' *Spanyoloknak* November' vége felé foly-
tatott sok rend-beli szeréntsetlen tsatázásaikról, már
most magok a' *Madridi* levelek is meg-érkeztenek,
és igen szomuruán adgyák elő a' dolgot: — „

„November' 17-dikén (igy irnak az egyik *Ma-*
dridi tudósításban), a' midön a' *Spanyolok'* vezére
Gróf *La-Union*, az egész Frantzia tábor ellen kö-
zönséges próbát akart volna tenni, az ellenség' ve-
zére *Dügumier* ötet meg-elözte. A' mi jobb szár-
nyunk és közép-pontunk csak ugyan olyan jól visel-
te magát, hogy az ellenséget, hofzfas ellent-állás
után, a' Frantziáknak sok vesztséivel, visszfa verte,
mellynek alkalimatofságával az ő vezérek *Dügumier*
is meg-öletett. De nem ilyen szerentsés volt a' mi
bal szárnyunk, a' melly a' General *Courten* vezér-
lése alatt meg-verettetett. Négy Batalionnyaink és
egy *Emigráns* seregünk, el-vágattak, és el-fogattat-
tak. — 18-dikban mind a' két ellenséges Fél tsendes-
ségben volt, hanem 19-dikben az ellenség ujj erővel
álván-ki a' tsatázó mezőre, a' reánk való ütést gya-
kor izben meg-ujjitotta, és a' tsatázást 20-dikban is
egész nap így folytatván, a' *Spanyolok'* előtte meg
nem állhantanak, hanem táboraikat oda hagyván, a'
szaladásban keresték meg-maradásokat. Ez nap két

Generálífsaink hagyták életeket a' tsatázó mezőn, u. m: Gróf *La-Union* és Hertzeg *Monfort*: *Duca de Infántado*, és *Duca de Amarillas* pedig, sok más Generálífsainkal és fő tisztyeinkel együtt, veszedelmes sebeket kaptak. Egész táborunkat el-foglalta az ellenség; a' melly után *Figüeras* várát is meg-vén, azt fel-kérte, magát meg-adni kényszerítette, és a' nagy számu örző fereget fogságra vitte. Az után *Rosás* várófsára és *Trinidad* várára is reá ütött, a' melly utolsó várát annyival inkább féltik tőlle, minthogy minden közösülése el-váगतott, és kevés örző fereg vagyon benne.,,

Ezen emlekezetes tsatázásokról ilyen megjegyzésre méltó ritkaságokat említ egy *Báseti* magános levél: — „

„Nékem alkalmatosságom volt (így ír a' tudósító) egy *Helvétus*nak a' *Spanyol* határokról írt levelét olvasni, a' ki a' *Pyrenéumi* Frantzia tábornál Generál Adjutánti hivatalt visel, és a' ki egy hétnek le-folyta alatt, mind a' Generál *Dügumier*', mind pedig a' Gróf *La-Union*' halálának szemlélője volt. — A' *Dügommier*' el-esése annyira fel-gyuláztotta a' Frantzia katonák' boszszu-álló mérgit és bátorságát, hogy annak a' *Spanyol Vitézség*, a' melly előbb a' Frantziák' győzedelmét kétségbe hozta volt, ellene nem járhatott; és a' tsata még véresebb lett volna, ha a' Frantziák, a' *Spanyoloknak* üzésiben, tsak rendesen tették volna a' szolgálattot. Egy része a' Frantzia tábornak, szemmel látott bizonyysága volt a' *Gr. La-Union*' világból való ki-mulásának. Az ő testi alkatasának formája, melly olyan szép volt, a' milyenre tsak valaha emlekezhetni lehet, az ő életének utolsó szempillantását igen meg-illetőve tette, annyira, hogy magok azok a' Frantziák, a' kik az ő ki-mulásának helyén jelen voltak, minnyájan könyv-hullatásaikkal öntözték ezt a' helyet. Egy szálló hegyen ölettetett-meg két lövések által. Az első golyobis a' jobb kezit érte volt, és míg ennek békötésivel bajlódtanak, az alatt egy más lövés halálos sebet éjtett rajta. „

„Generál *Dügomnier* 55 ezteendőket élt, és mint különöft úgy jegyzik-meg rolla, hogy egyik fülével füket lett vólua. Az egyik szája végén pedig egy forradás vólt. „

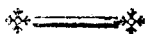
Valami *Genuába* érkezett magános *Spanyol* levelek erőfsítik, hogy *Figuerás* vára árulás által ment légyen által a' Frantziákhoz — és hogy, mi-hellyeft a' *Kataloniának* kössai között ezen izerentsétlenségek el-hiresedtenek, ezek *Madridba* Követe-
ket küldvén, a' Királyt bizonyofsá tették a' felöll, hogy ök *Kataloniának* meg-óltalmazását egészfszen ma-
sokra veszik. Kevés napok alatt, több mint 100 ezer emberek állottanak fegyverben, és a' hadi költségekre költsönözés kezdödven, 10 napok alatt, több mint 16 Millió Tallérok gyűltenek ölfve. A' Frantziák, (igy irnak továbbá) minden erejeket *Rosas* városának fordítottak, és ennek két szélső erőfsegeit már el is foglaltak. s. a. t.

A' *Madridi* közönséges levelek irják még, hogy a' Frantziák November' 23-dikán, a' *Pampelona* várát óltalmazó minden páfsusokra reá útvén, a' tsatazás egész nap tartott, és a' *Spanyolok* sok népet vez-tettének-el, hanem végre tsak ugyan visziza nyom-ták az ellenséget.

Biskáyából így irtak Nov. 23-dikán. — „A' *Spanyol* feregek, a' nagy számu ellenséges feregek által meg-támogatván, emezek magokat *Mondragonig* és *Vergaraig* visziza vonták, és attol tartanak, hogy a' Frantziák ott is reájok fognak útni. — A' *St. Seba-siáni* kikötő helybe, a' melly még az ellenség' keziben vagyon, ezen napokban 30 Frantzia transport hajók érkeztenek-meg ujj hadi készületekkel, és egy 6000 ezer fejekből álló ujj fegyveres sereget is tette-nek-ki a' szározra.

Olasz Ország.

Egy kegyetlen szélvész, a' melly *Déc. 26-dika* táján uralkodott az *Olasz* tengereken, itt igen sok károkat okozott, a' mellytől nemelleyek egy kevésé az *Anglus* hajós tereget is féltik. — Ez a' tereg most a'

Toulontól nem messze lévő *Hieresch* (nevű) szigetek mellett evez.

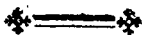
Mint-hogy a' *Touloni* Frantzia hajós seregnek zéléja (a' mellynek a' tengerre való bizonyos ki-evezésiből, *Majlandban* még *Déc.* 30-dikán, a' *Gr. Wallis* hír-adása izerént, semmit sem tudtanak) még mind titokban vagyon, s-mint-hogy attól is lehet tartani, hogy a' Frantziáknak, a' *Neapolisi* és a' *Pápa* birodalma-beli partokra való ki-fzállás is eszébe juthat, erre való nézt, mind Neápolisnak mind az *Ekklesiái* Státusnak partyain, minden féle kézszületek úgy tétettetnek, hogy a' hirtelen való ellenséges reá-ja való útés ellen, bátrak lehessenek. *Civita-vechiá*-nál a' nehéz ágyuk mind ki-fzegeztek, és a' *Rómában* lévő minden *Pattantyusok* parantsolatott vettek, hogy *Civita-váchiához* takarodgyanak-ki. — A' belső oltalmazó kezszületek is hasonló forgolodással tétettetnek.

Neápolisban olyan nagy hó hullott, hogy néhány utcákat bé-esett, a' melly itt egy igen ritka tekintet.

Frantzia Ország

A' *Vendei* Nemzeti Biztosok azt írtak a' *Conventhez*, hogy a' *Közönséges Botsánat* (*Amnestia*) hirdetésnek, igen jó következései vagynak. — *Angersbol* írják, hogy a' *Chuánsok*' fejei egy helyen a' falukat valami 1500 *Respublikánusok*nak meg-támodásokra ingerelvén, olyan válóft kaptak tőlök, hogy már *Amnestia* lévén, nintsen szükség az e-féle támodásokra.

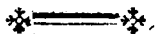
Egy nevezetes vetélkedés most a' *Conventben* a' *Tizedeknek* (*Decadicáknak*) meg-inneplése, az az, hogy mi némü tzerimoniákkal keljen ezeket meg-innepelni. A' *Commissió*okra vagyon bizva a' dolog, hogy mennél hamarább adgyák a' dolog felől vélekedéseiket. — *Gregoire* minden *Isteni-üfzteletnek* és *Papoknak* neme iránt közönséges *Türedelmet* javasolt. — Mások nem jó neven vették, hogy *Gregoire* ilyen dolgokat mozzgat, annyival is inkább, mivel-

hogy az, a' mit ő sürget, már egyfzer Dékrétálva
 vagyon. *Grégoire* ellenben azt felelte, hogy a' *Dé-
 kretom* mellett, az Isteni-tisztelet-beli szabadság, so-
 hol lábon nem áll, hanem ellenben mindenütt a' leg
 nagyobb türhetetlenség és el-nyomattatás uralkodik.
 — *Legendre* telyefséggel nem akarta meg-engedni,
 hogy még tsak szó is legyen a' Vallásrol — mellyel
 ezen vetélkedésnek vége szakasztatott addig, míg a'
Commissió a' maga arról való vélekedésivel elő fog
 álleni.

Johannot, az egyesült *Commissiók'* nevében
 Frantzia országnak Nemzeti kintsiről (*Finantziájá-
 rol*) beszélvén a' *Conventben*, az *Afsignátákért* ke-
 zelséget viselő Jofzágokat (*Hypothékát*) több mint
 15 *Milliárdoknak* (15 ezer *Millióknak*) mondotta
 lenni; egyfzersmind azt is erősitvén, hogy, mivel
 már most a' sok gyilkosokon és pazérlókon erőt vett
 a' *Convent*, tehát az *Afsignátáknak* ezen *Hypothé-
 káját* még többre is fel lehet vinni. — A' kereske-
 désnek virágoztatásáról is sokat beszélt — hogy
 t. i: minden portékáknak bé és ki-vitelét egészfzen
 szabaddá kell tenni; minden vámokat el kell törölni;
 a' tserelés által való kereskedést fel kell állítani; a'
 leg izükségesebb *Manufakturákhoz* tartazó matériá-
 léknak vásárlására, a' kéz penzt ismét elő kell ven-
 ni, hanem az a'val eshető visszfa-élesnek uttyait még
 előre bé kell vágni, az *Eigránsok' Créditorait*, mint
 a' *Nemzet' Hitelezőit* úgy kell tartani, és nékiek
 meg-fizetést ajánlani; az *Emigránsok'* jofzágait, men-
 nél hamarább el-adni, s-több e' félék. — A' *Convent*
 decretálta, hogy a' *Commissiók*, 4 napok alatt érről
 is adgyák vélekedéseiket.

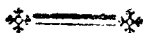
Az után hozzfzas tanátskozás folyt a' felett a'
Decretom felett, inelly fzerént minden dolgoknak bi-
 zonyos ára (*Maximum*) volt ki-szabattatva. *Cochon*
 így beszélt: — „Itt tsak egy kér és forog fenn, t. i.;
 hogy el kell e' a' meg-határozott *Taxat* törölnünk,
 vagy nem? Ha ötet el-töröltek, égy ideig meg-drágul
 holmi, de leszen mit egyetek. Ellenben, ha meg-
 hadgyátok, mind magatok, mind seregeitek éhséges

szenvednek., — „Ez a' *Taxa* rontotta-el a' kereskedést (mond *Breárd*) Azt akarjátok e', hogy a' Kereskedő ótsobban adgya a' portékát, mint a' hogy maga veszi? Ha a' mezei munkástól a' gabonát erővel veszitek-el, tsak anyit termeszt, a' mennyi magának vivántatik. A' Frantzia országot egy ideig bírt gonoszok, elégnék itélték az embert azért árulónak hirdetni, hogy gazdag volt. De már szükséges egyfzer a' Hazafinak által-látni, hogy egy országlásnak fenyeisége és gazdagsága, tsak a' Hazafiak' tehetségiben áll. Mit? hát én, azért hogy szorgalmatosabb vagyok, és gazdagságot szerzettem, árulónak tartassam? az én részeges és korbel szomszédom ellenben, a' ki mindenit meg-ette meg-itta és el-pazérította, tsak ezért, hogy semmije nints, a' Hazafiak' várája legyen? s-én tartozzam a' magamét azért az emberért, a' kinek soha nem a' *Haza*, hanem tsak a' maga hasa forgott az eszibe, ki-adni? A' *Taxa* nélkül, noha drágábbért, lesz mit együnk, ha ellenben a' *Taxát* meg-tartjuk, éhel kalunk-meg. s. a. t.

Bourdon így szollott: — A' *Taxa* nem egyéb, hanem a' mi által az árus ember arra kényszerítettik, hogy a' maga portékáját, olyan áron adgya, a' milyen elibe szabattatik. A' *Taxa* tehát a' *Kereskedésnek Nyak-tilója.* — Mind ezek után végre igen örvendetes tapsolások között meg-határozott, hogy az eleseknek és portékáknak ne legyen többé meghatározott *Taxák*.

A' Köz-jóra ügyelő *Commissió* így írt a' *Helvétziában* mulató Frantzia *Követhoz*: — „Hallotta a' *Commissió*, hogy a' *Helvétziában* mulató *Emigránsok* azt hirrefztik, hogy ők nem sokára visszfa fognak Frantzia országba térni. Ez a' hamiss hír okozza kétség kívül azt is, hogy a' *Catholicus Cántonok* a' magok vidékeiken meg-szenvedni láttatnak az *Emigránsokat*, a' mi által ezek arra is alkalmatosságot találnak, hogy a' szomszédos Frantzia tartományokban, rendetlenségeket okozhassanak. A' *Commissió* tehát a' *Követhoz* bizza minden *Cántonoknak* tudtokra adni azt, hogy a' Frantzia Nemzet soha meg nem szünik az

Emigransokat, mint árulókat úgy nézni, és őket a' maga botzfszuállása által mindenütt üldözni. A' *Commissió* reméli, hogy az említett *Cantonok*, ezen emberektől meg-menekedni, igyekezni fognak. „

Egy Deputátus egy levelet kezdett fel-olvasni a' Conventben, mellyben ötet arról tudósították *Marseillnek* vidékeiről; hogy ott a' titkos Klubozások még folynak; hogy a' jó Hazafiak még rettegek között szenvednek; hogy a' nevezett vidékeknek minden helységeiből 3 és 4 fzeméljek *Páris* felé indulván; nyilván hirdetik, hogy ők a' *Jakobinusok* segítségire mennek *Párisba*; hogy a' Jakobinusoknak több mint 60 ezer Darabontyaik gyűlnek *Párisban* össze, s a' többi. Ezen rozf hireket olvasó Deputátusnak minden szavaira nagy zugás támadván, néhány ízben el akarták ötet sokan halgattatni; a' miért ismét mások így kiáltottanak fel: -- „Már most magatok jól láthattatok, hogy az Igafságnak ki-mondása benetek nyilaldozást okoz! „ — „Én magam is arról a' vidékről jövök (mond *Auguis*), és láttam, hogy ott az embereknek még nints álhathatos meg-határozottsága. Ők a' Királyság alatt Republikát kívántak; most ismét egy el-vált magános igazgatás-formát kívánnak — és a' jövő hónap' egészségiért isznak. Kép-visezők! most sokkal fzemesebbek legyetek, mint-sem valaha vóltatok, és a' népet tévelységbe vivő gonoszoknak, áljátok-el az úttját. A' *Roberspier*' megbukása által okoztatott 27-dik *Juliusi* ditsösséges *Revolutzió* még nintsen tökéletesség által meg-koronáztatva. Mikor a' Jakobinusok' Klúbját bé-zártátok, akkor még az ő fejeiknek sziveikből, az uralkodásnak, és pufztításnak képzeleteit, ki nem óltottátok. Vigyazzatok! kérlek vigyazzatok most jobban, hogy-sem valaha vigyáztatok! „ — A' Convent ezen s-több ilyen hathatós beszédekre meg-határozta, hogy a' *Commissiók*, *Legendrének*, *Collót*, *Billobd* és *Barrer* ellen szolló vádgyáról, és arról, hogy a' *Revolutzió* *Forum* mi-képpen ujjíttatott-meg, egyfzéríben tegyenek jelestést.